

(א) לעיל טו: (ב) [חולין ט.], (ג) סנהדרין נג. ד) סנהדרין מה. ו)ש"ס ז"ל ר"י אמר רבה על צדקה.

תורה אור השלם

1. ואבלו את הבשר בלילה הזה צ"ל אש ומצות על מררים יאבלוהו: שמות יב ח
2. אל האבלו מוננו נא ובשל מבשל במקום כי אם צ"ל אש ראשו על קרניו ועל קרבו:
3. או בשרו כי יתנה בערו ומכות אש ויתנה מיתת הכהן בהרה לבנה אצמקת או לבנה: ויקרא יג כד
4. ובת איש בהן כי תחל לזנות את אביה היא מוקלת באש תשרף: ויקרא כא ט
5. לא תקם ולא תטר את בני עמך ואתה תירא: ויקרא כג ט
6. והוציא את כל הפר אל מחוץ למחנה אל מקום טהור אל שפך הדשן ושרף אותו על עצים באש על שפך הדשן ושרף: ויקרא די יב

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה קמ"ל וכו' לאפוקי זמורות וזמחת י"ב נראה לפע"ד דה"ל לישאל דרש"י ללדני ק"ל מפרשין וה"ל דלהי דרב נחמן כדפי' ג"ש לאפוקי זמורי וזמחת זמורות ממשעין לו ג"ש וזמחת מדבר נתמן: (ב) תיב ד"ה ונרשו וכו' קמני בספא י"ב כשקל כל ע"ד ד"ה כ"ו ע"כ:

מוסף רש"י

בקליפי ערלה. קליפי אגוזים ורמונים שלף הם בכלל פרי ואסורין משום פסלה (לעיל טו:). בגהלת. פסח שלא כבה (חולין ט). ברמז. אפר חס וקן שמו נלשן ערבי (שם). בגפסיס. מין סיד וזרעין אוחז מן סיד (שם).

מוסף תוספות

א. שנאפה בו את הפת. מוסף שאין. ב. כ"ל. ועוד ק"ל מה שייך לאפלוני מדרבנן אי יש שבה עצים כפת או לא. טס.

ביצד צולין פרק שביעי פסחים

עה.

עין משפט נר מצוה

יא א מ"י פ"ח מהל' ק"פ הלכה ט:
 יב ב מ"י פ"ט מהלכות מלאכות אסורות הל' כב טו"ש ע"ד ס' קמב ע"ד קמב:
 יג ג ד מ"י פ"ח מהל' ק"פ הלכה י:
 יד ה מ"י פ"ח מהל' טומאת נערת הלכה ט:
 טו ו מ"י פ"ח מהל' סנהדרין הלכה ג:
 ז (מ"י פ"ח מהל' מעשה הקטנות הל' ט):

לעזי רש"י

איגרו"ד. [איגרו"ד].
 חזרות חריפות.
 אינקריני"ר. לחזק.

רבינו הגנאל

מתנ"א אין צולין את הפסח על האסכלה ואם היתה אסכלה מנוקבת מותר. ומביעיא לן אליבא דמאן דאסר לצלות את הפסח על האסכלה דסבר כיון שאין האש בעצמה סוכבת אותו אינו צ"ל אש, תנור שהשיקו בקליפי ערלה שהן איסורי הנאה ונפרו ואפה בו את הפת, לירבי האוסר צליית הפסח באסכלה מהו. אמר ליה רב אבא הפת מותרת. איני והאמר רבי יוחנן תנור שהשיקו ונפרו וצלה בו את הפסח אין זה צ"ל אש משום שנאמר צלי שני פעמים (וידיקין טעמא דכתיב צלי אש קרינא ביה). [נ"א: למעוטי כי האי גונא צלי אש קרינא גזרינן גלי רחמנא בצליית הפסח דלאו אש היא ולפיכך מיהו, אי בעית אימא כו'. ת"י התנור ותנאו על גבי גחלים רבי אומר אומר אני שזה צ"ל אש. ומי אמר רבי גהלת אש היא והתניא מכות אש אין לי אלא שנמכה באש ופרחה בה נגע הוא שהוא טמא. נבזה בגהלת ברמז כו' ת"ל מכות מכות ורבה כלומר שינה ושלש הכתוב מכות לרבות כל מכות הבאה מחמת אש. מדרבי לגהלת מרוביא דקרא ש"מ דגהלת לאו מחבת, אבל גהלת של עץ ודאי אש היא. איני דגהלת של מחבת אינה אש, והא בת כהן דכתיב בה באש תשרף וכו' מתנה פתילה היא אבר, ושניין שאני התם דאמר קרא באש תשרף מדלא כתיב תשרף באש דמשמע אין שריפה עולה לה אלא באש, אלא כתב רחמנא באש תשרף לרבות כל שרפה הבאה מכח האש ואע"פ שאינה אש בעצמה. אבל פריש הנשרפים דכתיבא האש אחר שריפה שנאמר ושרף אותו על עצים באש, אין שריפה עולה לה אלא באש עצמה, למעוטי סיד רותח וגפסיס ורומחין וכיוצא בהן, פי' הייא מהרה, ס"א לעגל והוא מהרה. חילקם בלשון אבל הפתרון אחד.

לקיוהא דפירא. איגרו"ר. טעם הפרי עומד בו שלא הוילאו ממנו כלום ואע"פ שהחלש מאליו ונתקלקל טעמו מוילאו דם שכתו בקרבנו: **הכא ליסא לקיוהא דפירא בעיניה. שבלעו זלי הראשון: מנוקבת.** עשויה ככריחים עשין שלנו ויש חלל גדול בין בריח לבריח ונתון השפור לרוחו וכל הטלה נללה בצויר

שכין שני כריחים שאין נשרו נוגע בצרזל: **לדברי האוסר.** צפרק כל שעה [לעיל כו:]. רבי אומר הפת אסורה: **מהו.** הכל אין שצח ע"ש צפת: **זלי אש.** קרינא זיה וגבי עזי איסורא מיהא ניתקס דהתם לא חמיב מיעוטא: **אש קפיד רחמנא.** וחס התנור מולת פ"ד הוא וחס תמן צו נגד נשרף ונעשה פסח ואש: **חסו.** לפסח ולא הנדיל אלא חתכו בשנים ושלשה מקומות למהר ללייתו. אינקריני"ר נלע"ו: **צרימ.** אפר רותח: **גפסיס.** מין סיד הוא: **שניין.** שידון משום מכוה ולא משום עשין. ואף על פי שמכוה ושמין שוין בטומאתן נפקא מינה דחצי גריס מכת מכוה מחמת אור וחצי גריס מכת שמין שהוא לקות חוס אחר שלא היה מחמת האור אין מנטרפין. כהכל שוחטין (חולין דף ט). מפרש: **פסילה של אבר.** ממתיכו וזרקו לתוך פיה: **תשרף.** כל מיני שריפה משמע מדלל כתיב צאש ונשמוק: **וכ"ש אש.** לשון קושיא הוא: **זני אהרן שריפת נשמה וגוף קיים.** הוא צסנהדרין (דף יג). כמין צ' שוחטין של אש נכנסו להן כחוטמיהן: **חמי האור.** רותמין דהוי נמי שריפת נשמה וגוף קיים: **גזירה שוה.** מבני אהרן למה לי תפוק מהכא דלא מקפיינן חבילי זמורות דהא צדור ליה מיתה יפה בעינן: **זני לאו גזירה שוה** הוא **אמינא.** על כרחך אש ממש כגון להקיף חבילי זמורות צעין דלילו שריפת נשמה וגוף קיים לאו שריפה היא וקרא שריפה אצרכה. ואי משום דרב נחמן דצעין מיתה יפה ה"א נפיש לה חביליס טובא ירבו לה היסק גדול שמתות מה: **קא משמע לן.** גזירה שוה דשריפת נשמה וגוף קיים נמי שריפה היא וכיון דשריפה היא אהני דרב נחמן לאפוקי זמורות וזמחת (רומחין א): **אלא צאש למה לי.** כיון דסופינו לרבות כל שריפות: **אבר מעיקרו.** שמוילאין אותו מן הקרקע רותח הוא צלל מולדת אש: **ולא היכא דכסיי כל.** וכתב נמי שריפה צהדיה לרבווי א"ל שריפות אמא צתמיה: **הכא.** כיון דכתב שריפה צרישא ומשמע כל שריפות והדר כתב אש משמע דוקא אש קאמר: על

וגרפן ואפה בו את הפת מהו. תימה לרבי"א מאי קבעי הא קמני סיפא (ט) צישה ע"ג גחלים דצרי הכל מותרת ואפי' למאן דמוקי התם בגחלים עוממות לא גרע חומו מחוס חרס התנור שגרפו ומיך ר"י שאני גחלים שאין חומו צא מחמת השלכות אלא מחמת עזמן ועפרא בעלמא הן אצל חוס התנור שגרפו מחמת חוס שלהבת האצוקה צא שהוא איסור גמור הילכך מיבעי ליה ותימה לר"י כיון דהפת אסור כשאצוקה כנגדו וחוס אצוקה א"כ אסור ר"י כשגרפו ואפה בו את הפת נמי יהא אסור כנגדו ולא ר"י דאפילו כשאצוקה כנגדו לא אסור אלא מדרבנן ולא משמע כן בשמעמין וגם לא היה שייך לפלוגי אי יש שצח ע"ש צפת אי לא² וצירושלמי דייק כשהפסח נללה צמורו והגחלים תחמוי הלא חוס התנור כמו כן מצשלו והוי זלי מחמת דבר אחר ומפרש כי איכא אש האש נולח כח התנור והתנור מנרף חוס הגחלים שלא יתפזר: **אין לי אלא שנמכה באש בניין בו.** אע"ג דשחין ומכוה שוין לכל דבר דשחין ומכוה מטמאים בשצוה אחד נשיער לנן וצפשיין מ"מ נפקא מינה לענין צירוף דשחין ומכוה אין מנטרפין: **נבזה בגהלת בגפסיס בו.** תימה מה בין גפסיס רותח וסיד לחרסו של תנור דלמרינן לעיל טעמא דכתב רחמנא זלי אש שני פעמים הא לאו הכי זלי אש קרינא זיה והכא איצטריך סיד וגפסיס רותח ריבויא אצל מאש לא הוה ידענא: **הא לאו הכי גהלת לא איקרי אש.** נראה לרבי"א דהוי מנ"ל למינא גלי רחמנא צמכוה וגמרינן מיינה ולא איצטריך לשניי בע"א אלא משום לשון אחרון דלעיל מיהו תימה אמאי לא משני דרבי איירי בגחלים לוחשות והכא לא איצטריך לרבווי אלא עוממות דלא איקרי אש כדמוכח צסמוך ו"ל נהי דגהלת דקרא היינו עוממות סתם גהלת דמשנה ודכרייתא הוי לוחשות: **באש תשרף דרבווי כל שריפות** דמשקף ריבויא הוא דהוה מנ"ל למיכתב צאש תמות: **למעוטי אבר מעיקרו.** הקשה ה"ר יוסף ימ"א צאש פרט תשרף כלל ונעשה כלל מוסף על הפרט ורבי כל מילי ואפילו אבר מעיקרו דלא דמי לפרט ו"ל דכלל דתשרף קאי אפרט כלומר צמה דתשרף צאש הלכך לא מרבינן מתשרף אלא דומיא דאש דקאי עליוהי והוי כלל השרף לפרט דלמרינן צביסוי הדס (חולין דף פח): דאין דנין אותו בכלל ופרט ריב"א. והקשה רבינו יעקב דאורליני"ש אמאי איצטריך קרא למעוטי אבר מעיקרו הא ששמעין ליה מדאיצטריך לא מצערו למעוטי שאין שריפת צת כהן דומה שצח מכלל דאין יכול לשורפה צאצז מעיקרו דאי יכול לשורפה צו א"כ פשיטא דלא דמיה שצח כיון דיכול לעשות צלל דחייית שצח ואומר ר"י דלא פירכא היא כלל דאיצטריך קרא היכא דליכא אבר מעיקרו דאי שצח: [ועיין מוס' ימות ו': ד"ה טעמא]. תלמוד

לא תימה הכי תיקשי אמאי איצטריך קרא דלא דמי שצח כיון שיכול להרמיח פתילה של אבר מערב

היכי דתמות בעגלא קמ"ל ואלא באש ל"ל לאפוקי אבר מעיקרו אמר ליה רבי ירמיה לרבי זירא וכל היכא דכתיב באש תשרף לרבות כל שריפות הבאות מחמת אש הוא והא גבי פריש הנשרפים דכתיב בהו⁶ ושרף אותו על עצים באש ותניא באש יולא בסיד רותח ולא בגפסיס רותח א"ל הכי השתא התם כתיב באש ושרף אותו על עצים באש לבסוף אש למימרא דאש אין מידי אחרינא לא התם נמי כתיבא שריפה לבסוף דכתיב על